

СОТНЯ ЗАГАДОК І ЧУДЕС

Як сьогодні в Україні можна хоч трохи покращити собі життя і настрій? Що читати, коли вночі через тривогу або тривожність не спиш, а в телефоні вже три хвилини нічого нового? Чим розрадити налякану дитину у сховищі? Як не втратити віру в себе, життя й можливість щастя?

Усі ми вже напрацювали собі певні способи, призвичаїлись до наших обставин і маємо власні «рецепти». Як на мене, один із найдієвіших – читання. Але читати треба щось гарне, цікаве, красиве, захопливе, таке, що змусить забути про все довкола. Тому повертаєшся до старих, давно читаних і перечитаних книг. Радієш їм, як старим друзям, впізнаєш деталі, знаходиш раніше непомічене. А ще – шукаєш нове. Інколи результат не надто вдалий, а іноді трапляється чудо.

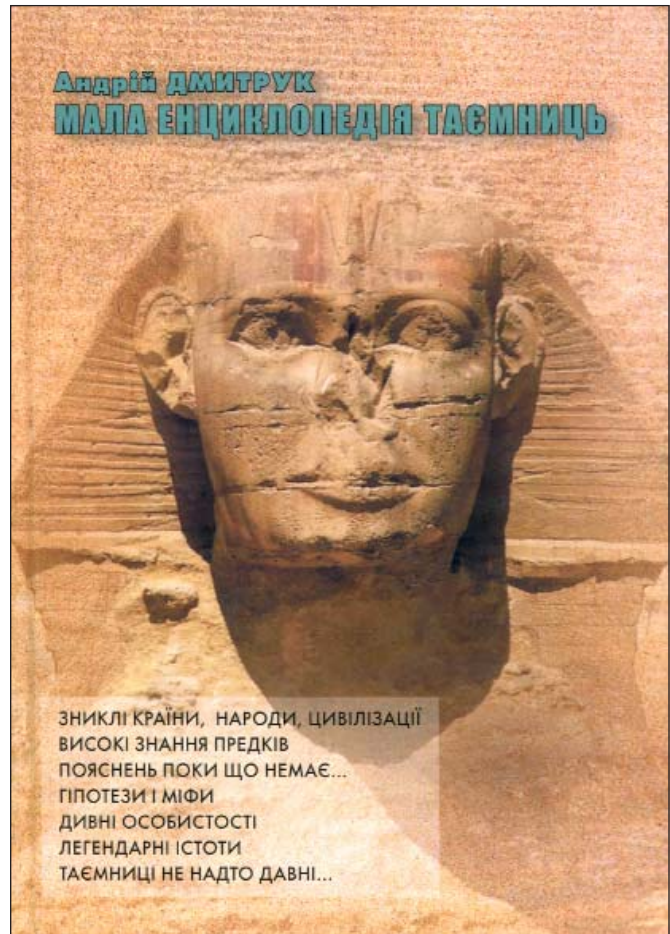
Таким відкриттям для мене стала книга **Андрія Дмитрука** «Мала енциклопедія таємниць» (Київ: Сітон, 2024. 424 с.). Відомий письменник-фантаст, автор понад пів сотні сценаріїв науково-популярних, документальних і художніх фільмів, Голова творчого об'єднання пригоніників і фантастів Київської організації Національної спілки письменників України зібрав у одній книзі понад сотню таємниць і загадок. Багато з них всім відомі, але гумор автора, свіжий погляд на відомі факти, гарний стиль не дозволяють просто відкласти книгу посеред будь-якого есе.

Невеликого формату книга гарно видана й ілюстрована, її приємно тримати в руках, зручно носити з собою і читати.

Таємниці згруповані у сім тематичних розділів: «Зниклі країни, народи, цивілізації», «Високі знання предків», «Пояснень поки що немає», «Гіпотези і міфи», «Дивні особистості», «Легендарні істоти», «Таємниці не надто давні».

Кожна маленька загадка-історія містить багато цікавих фактів, історичних здогадок і гіпотез, авторських думок і сумнівів. І в кожній залишено простір читачевій уяві й фантазії. Завдяки цій книзі можна дізнатись нове про відомі, здавалось би, артефакти й події: Всесвітній потоп і амазонки, Лемурія і Атлантида, Понтій Пілат і Грааль, «Летючий Голландець» і граф Каліостро, Кракен і собака Баскервілів, вовкулаки і чупакабра...

Найбільше зворушила мене історія про «Планер віком 4000 років», тобто про маленький експонат з Каїрського єгипетського музею, де зберігаються понад 120 тисяч археологічних артефактів. Серед них – дерев'яна пофарбована як птах моделька планера довжиною 14 см. Чому саме планера? Бо у птаха вертикальна площина хвоста, та й випробування в аеродинамічній трубі довели її високі польотні якості. То неже у єгипетських фараонів була авіація?

І ось авторська розгадка: «Сорок століть тому люблячий, дбайливий батько зробив іграшку для своєї дитини. Вирізав дерев'яну пташку (саме пташку, і нічого більше – недарма у неї і голова пташина і пір'я!). Батько дуже хотів, щоб пташка літала, як справжня; робив зразок за зразком, доки не придумав вертикальне оперення. А тоді – змахнув рукою, і пролунав радісний сміх дитини.

Ні, не було авіації у стародавньому Єгипті. Була лише дбайлива, винахідлива батьківська любов. Вона й пережила тисячоліття».

А ця книга Андрія Дмитрука допоможе пережити теперішні темні часи, відверне хоч трохи від сумних думок. Щось після читання стане зрозумілішим, щось — з'ясованим, а щось так і лишиться незбагненим. Але одне чудо відбудеться обов'язково: час за читанням мине непомітно і настануть приємні емоції. ■

Анна Радченко

канд. геол. наук, директор
ВД «Академперіодика» НАН України,
м. Київ